

**Selectieadvies archeologische monumentenzorg
Gemeente Vught**

Schoorstraat 8-10 te Helvoirt

Archeologisch bureauonderzoek

**RAAP-rapport 6245
(versie 23-01-2023)**

	Naam	Afdeling/bedrijf	Datum	Paraaf
Opsteller	Johan Verspay	senior KNA archeoloog, gemeente 's-Hertogenbosch afdeling SO/Erfgoed	10-08-2023	
Controle Gemeente Vught	Amelia Rövekamp	Beleidsadviseur erfgoed en cultuurhistorie Gemeente Vught	21-08-2023	AR

1 Inleiding

In opdracht van Bureau Leefomgeving BV heeft onderzoeksbureau RAAP in januari 2023 een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd voor het plangebied Schoorstraat 8-10 te Helvoirt in de gemeente Vught. Aanleiding voor het onderzoek is de aanvraag van een omgevingsvergunning ten behoeve van het realiseren is de voorgenomen nieuwbouw op het perceel. Hierbij zal de bestaande bebouwing worden afgebroken en worden drie nieuwe woningen gebouwd.

Blijkens de archeologische beleidskaart van de gemeente Vught ligt het plangebied binnen een zone van hoge archeologische waarde. Bij bodemingrepen groter dan 250 m² en dieper dan 30 cm -mv wordt een onderzoek verlangd om de impact van het plan op eventueel aanwezige archeologische resten in te kunnen schatten. Het voorliggende bouwplan heeft een omvang van circa 500 m² en reikt tot circa 50 tot 80 cm onder maaiveld –mv. Daarmee overschrijden de ingrepen de gestelde drempelwaarde en is nader onderzoek nodig.

De gemeente Vught houdt - als bevoegde overheid – toezicht op zijn archeologisch erfgoed en het zorgvuldige beheer van zijn bodemarchief. Het archeologisch bureauonderzoek en het daaruit volgende selectieadvies is daartoe voorgelegd aan de afdeling SO / Erfgoed van de gemeente 's-Hertogenbosch.

2 Archeologisch Bureauonderzoek

Onderzoeksbureau RAAP voerde een bureauonderzoek uit en deed hiervan verslag in het rapport: *K.J.M. Gaarhuis & W. De Baere, 2023: Plangebied Schoorstraat 8-10 te Helvoirt, gemeente Vught; archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek, Weesp (RAAP-rapport 6245)(versie 23-01-2023).*

Doelstelling

Het bureauonderzoek heeft ten doel de geologische, bodemkundige en landschappelijke kenmerken van het onderzoeksgebied te beschrijven en de bekende en verwachte archeologische waarden in het te inventariseren. Op basis daarvan kan een gespecificeerde archeologische verwachting worden opgesteld voor het plangebied.

Methode en werkwijze

Voor het bureauonderzoek is literatuur geraadpleegd over de geologie, geomorfologie, het hoogteverloop (AHN) en de bodemopbouw van het onderzoeksgebied. Voor de jongere tijdvakken zijn verschillende historische bronnen bestudeerd waaronder de beschikbare oude kadastrale en topografische kaarten. Bij heemkundekring “De Kleine Meijerij” is aanvullende streekhistorische informatie opgevraagd. De archeologische waarden zijn geïnventariseerd met behulp van gegevens uit Archis 3 van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart.

Bevindingen

Uit het bureauonderzoek is gebleken dat het plangebied gelegen is in een vlakte van ten dele verspoelde dekzanden. In de top van het lemige fijn zand hebben zich beekerdodems gevormd, kenmerkend voor gebieden met een hoge grondwaterstand.

Binnen het plangebied en in een straal van 500 m daar omheen zijn geen archeologische monumenten of vindplaatsen bekend. Wel zijn in de afgelopen jaren een zes onderzoeken uitgevoerd in de omgeving. Deze bevestigen de aanwezigheid van de beekerdodems, maar toonden ook dat deze op de meeste van de waarnemingslocaties grotendeels al waren verstoord, waardoor in vele gevallen het advies is gegeven om geen vervolgonderzoek plaats te laten vinden.

Op de oudst beschikbare kaart (Verhees 1794) is het plangebied onbebouwd. De kadastrale minuutplan (1811-1832) beschrijft het terrein als mastbos. Vanaf omstreeks het begin van de twintigste eeuw is het plangebied bebouwd. In een aantal fasen komt vervolgens de huidige bebouwing tot stand.

In het plangebied geldt een hoge verwachting voor archeologische resten van kampementen van jager-verzamelaars uit de perioden laat-paleolithicum tot en met het neolithicum. Deze resten worden verwacht vanaf een diepte van 30 cm – mv, de gaafheid van deze resten is echter zeer waarschijnlijk slecht in verband het historisch en huidig gebruik van het plangebied.

Advies

Op basis van het bureauonderzoek verwacht RAAP geen (intacte) archeologische resten meer in het gebied. De voorgenomen nieuwbouw vormt daarmee geen bedreiging voor het bodemarchief en de auteurs adviseren geen nader onderzoek meer uit te voeren.

3 Beoordeling Bureauonderzoek namens/door de Gemeente Vught

Het onderzoek is goed uitgevoerd en het rapport is compleet en naar tevredenheid opgesteld overeenkomstig de vigerende eisen zoals gesteld in KNA 4.1, protocol BRL SIKB 4002 en biedt voldoende informatie om tot een selectiebesluit te komen.

Ten aanzien van het rapport nog enkele aandachtspunten voor de definitieve versie. Deze hebben echter geen invloed op het selectiebesluit:

- *p.17 De positionering van het plangebied op de chromotopografische kaarten 1870 en 1900 klopt niet. De weg -het voormalige zandpad tussen percelen 730 en 727/728 vormt de noordgrens van het plangebied.*
- *p.15 De term mastbos heeft hier waarschijnlijk betrekking op een productiebos met naaldbomen, maar op (oude) bossen waarin ook varkens gehouden worden. Zonder aanvullende informatie die specifiek wijst op een aangeplant productiebos, kan deze term niet worden gebruikt als indicator voor een (verminderde) fysieke kwaliteit (p.22, 23);*
- *p.15 & 22 vanwege de onduidelijkheid in de precieze locatie van de historische bebouwing, kan het westelijk deel van het terrein niet zonder meer als verstoord worden beschouwd;*
- *De huidige bebouwing mag inderdaad wel als verstorend worden gezien.*
- *p.3 onderscheid maken in de verwachte gaafheid voor west- en oostelijk deel van het terrein.*

Het advies van RAAP om geen aanvullend onderzoek te verlangen voor de voorgenomen bouwplannen is een logische gevolgtrekking uit de resultaten.

3.1 Selectieadvies Gemeente Vught

Gelet op de ligging van het plangebied op de overgang van een dekzandvlakte naar een nattere dalzone is er een redelijk kans hier sporen van bewoning uit de periode van laat-paleolithicum tot en met het neolithicum aan te treffen. Aangezien de oude chromotopografische kaarten niet voldoende eenduidig zijn om zeker te zijn over de exacte plaats van de historische bebouwing, kan niet op voorhand worden aangenomen dat de bodem in het gehele plangebied verstoord is. Niettemin is dit wel te verwachten voor het deel waarop in de voorliggende plannen de nieuwe woningen zijn gepland. Deze overlappen met de huidige bebouwing, welke de oorspronkelijke bekeerdbodems vrijwel zeker zal hebben verstoord.

Met dit rapport is de archeologische waarde van het plangebied voldoende vastgesteld. De gemeente Vught kan instemmen met het advies om het oostelijke deel van plangebied -het huidige bouwblok met woningen, bijgebouwen en erfverharding- vrij te geven ten aanzien van archeologie. Voor het westelijke deel, het huidige grasland, blijft de dubbelbestemming archeologie gehandhaafd. Bij eventuele toekomstige bouwplannen op deze plek zal eerst uitsluitel gegeven moeten worden over de mate waarin de bodem nog intact is. De huidige bouwplannen kunnen evenwel doorgang vinden zonder nadere eisen ten aanzien van archeologie.

Desondanks is het altijd mogelijk dat tijdens grondwerkzaamheden onverwacht archeologische vondsten aan het licht komen. Het verdient daarom aanbeveling om de uitvoerder van de grondwerkzaamheden te wijzen op de plicht deze zogenoemde toevalsvondsten te melden bij de bevoegde overheid, zoals aangegeven in artikel 5.10 en 5.11 van de Erfgoedwet. De melding dient behalve bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) tevens plaats te vinden bij de gemeente Vught.